

ANY VI

NÚM. 276

BARCELONA 8 DECEMBRE 1893

No ha conegut cap parent;
viu en un piset decent
del Carrer de la Ciutat;
y 'n llogarà la mitat
à un senyor de bon règent.

CRÓNICA DE LA SETMANA

Los aficionats á las pinturas honestas poden darse la enhorabona.

Los simpáticos artistas de la Academia de Sant Lluch se han llenat al carrer, com sol dirse, pera mostrar á n' aquesta generació pervertida que poden pintarse maravellas d' art sense necessitat de recorre á modelos descarats qu' ensenyan las vergonyas per un tant cada hora.

Pera sentir lo foch de la inspiració pera res se necessita tenir devant una dona nua de mórbidas formas y engrescadoras protuberancias, los verdaders artistas s' entusiasman del mateix modo devant d' un catre ó d' un idili amorós, per exemple, del qual siguin protagonistas, per exemple també, un rector roig y macis vestint ab tota decencia y una preciosa majordoneta de disset abrils honestament tapada, que rebi del capellá un ignocent petó al bell mitj de sas galdas de rosella.

Y la vritat es que 'ls pintors de Sant Lluch ó *lluquets* hi *lluca*n molt.

Els podran vanagloriarse sempre de interpretar millor la realitat de la vida qu' aquets pintorots desvergonyits que transportan á la tela una dona nua, qu' enfilada á un arbre ensenya á un homenet que hi ha sota una preciosa poma, ó altrás porqueriotas per l' estil, perque desde que Eva va oferir á Adan aquesta fruyta, no es cosa corrent que la ofereixen las donas, anant tan á la fresca.

Es dir; m' ho sembla.

En un número passat recomenava á pintors tan tocats y posats, pera que no poguessin avergonyirse may de las sevas obras, que pintessin no mes ulls al fondo de gibrelletas, regadoras, gabias de lloro, y algún qu' altre ex-voto, y si bé no m' han escoltat, he pogut notar en la exposició per ells portada á cap que havían buscat assumptos tan inofensius com los que acabo de mencionar.

Molts *lluquets* se ressentan eneare de la falta de costum, que no s' olvida aixís com aixís la vida alegre de taller; pero jo espero que si s' prenen la molestia de resar lo rosari cada nit, en havent sopat, d' anar á confessar y combregar día per altre, y de formar part d' alguna purificadora romería, dintre poch temps 'ls artistas poch acostumats á aquesta classe de pintura mansa, se perfeccionarán de tal manera, que, 'ls seus cuadros deixarán *frets* á tots los que se 'ls mirin, per mes que semblin pintats á la llana, per la forta olor de aquesta materia que d' ells se despendrá.

Jo, ab aixó de poguer pintar sense estudiar lo desnú, no hi creya, perque sempre havia sentit dir als que hi entenen, que, per pintar bé una figura vestida era imprescindible, irassar, encare que fos de cap, lo desnú de la mateixa; y ara tampoch hi crech.

No hi crech perque molts dels cuadros exposats en lo Saló del carrer de Petritxol, no poden pintarse sense un perfecte coneixement del desnú, que 'ls respectius autors han lograt ab moltas horas d' estudi.

Aquets artistas qu' han seguit estudi tan profitós, podran continuar pintant figuras vestidas que serán, sens dupte, celebradas, pero 'ls que vinguin detrás y tingan

de fer lo mateix sense cursar lo desnú, no podran lograrho per mes que s' esforssin.

Y si l' objecte únich de la Academia, es com s' ha dit, lo de pintar prescindint del esmentat estudi, resulta qu' aqueixa associació no es mes qu' una fomentadora d' artistas tan seráfichs com inexperts.

Que 'ls qu' ara la constituheixen pintarán sense necessitat d' estudiar lo desnú ho crech perfectament perque han passat ja moltas horas estudiantlo, pero 'ls qu' no s' trobin en lo seu cas lo que farán tot lo mes, es pintarnos la cigo.rya.

Que un actor qu' hagi representat moltas vegadas una obra teatral, diga 'l seu paper sense necessitar l' apuntador no 'ns estranya; lo estrany fora que desempeñés la seva part sense haverla estudiada.

Quedém, donchs, en que 'l ff de la Academia, si es l' apuntat, es pernicios, y si no ho es, no te rahó de ser la mateixa, perque cada un dels artistas associats podia pintar los cuadros qu' ha portat á la exposició sense necessitat de associarse.

¿Diuhen que la Academia porta qua?

¿Que es obra de una ma *moralisadora*, que procura disfressar ab sos actes públichs, sa hipocressía refinada? Tot podria ser.

Pero si fos aixís, tan culpables com ell serían los que 'ls ajudan en la seva empresa, per la seva falta de sinceritat.

Parlant sobre la exposició de Sant Lluch, ahir me deya un company:

Aquets pintors nos venen ab molts *lluquets* y esca; pero ja qu' han portat los seus cuadros al carrer de Barcelona en que hi ha mes natas, jo 'ls en daría tantas com n' hi trobés.

LLICENCIAT VIDRIERAS.

J U N M O R O T

SONET

Ulls negres com *betúm*, cara morena,
barba roja, nas gros, boca esquifida,
alt com un monument, fatxa garrida!
Molta sanch, molt coratje, molta vena.
'L turbant de gayrell; plena, ben plena,
la pipa de tabaco, d' or guarnida;
de dalt á baix la capa, esblancaída,
com un manto reyal sobre l' esquena.
Lo xafarot penjant, las sabatillas
vermellas, y damunt la mitja lluna
llu'enta com la llum de cent cerillas...
Aquet es 'l retrato d' una *tuna*
que l' any passat anava disfressada,
per la rúa, movent *la gran tronada*.

J. TARRÉ Y R.

ACUDIT

S' presenta un criat á casa de un senyor molt mal gastador y calavera y aquest li diu:

—¿Ja tens qui 'm responga de tú?

—¿De mi? ah no, no... al revés, jo vuy que algú 'm responga dels salaris que vosté ha de pagarme.

A ZULIMA

CONSELLS ALS MOROS

Salut, bella Zulima:
 permet qu' aquesta carta avuy escrigui
 un jove que t' estima,
 per mes qu' are ja sigui
 deshonràs estimá á las donas moras;
 porque la gent senzilla
 's creu que totas sou de la pandilla
 d' aquells qu' á totas horas
 fan foch als espanyols que hi ha á Melilla.

Pero es una mentida.

Lo comparar un home ab una dona
 avuy no fa *guerrero*;
 una crítica aixís passa de mida;
 una conducta aixís ningú l' abona
 si no es un home vil ó un embustero.

Jo als moros no 'ls puch veure
 porque, vaja, ab franquesa, 'm treu de tino
 y hasta 'm costa de creure
 que no menjin monjetas ni tocino.

Fins hasta per sentarse,
 'ls moros, son camamas;
 jo no comprench per qué han d' acostumar-se
 tenint sempre arronsadas las dos camas.

Tu, Zulima preciosa,
 qu' ets molt ben educada y molt atenta,
 podrás fer una cosa,
 ja que per pega n' ets algo parenta
 d' aquesta xisma lletja y asquerosa.

Tu 'ls hi pots da un consell
 y tréurels'hi la llana del clatell.

Dígalshi que no arronsin pas may més
 si 'm volen creure á mí,
 ni las camas ni res,
 puig tot lo que s' arronsa fa patí.

Dígalshi que Mahoma era un cotxino,
 un gran poca vergonya
 qu' á n'ells 'ls hi pintava la cigonya
 privantlos 'l tocino,
 mentrestant qu' ell, ja veus si era bandararra,
 tenia per gran ditxa
 poguerse atipar bé de botifarra.

Y fins 'ls hi pots dir, parlant en plata,
 que no vagin tan bruts, puig l' aygua clara
 aquí va molt barata,
 y 'ns agrada portar neta la cara.

'Ls dius que fa molt fástich
 lo tragar las *potas*
 sense espardenyas ó be sense botas
 y brutas com un cástich!

Fesloshi entendre que son molt calets
 quan arriba l' hivern, ab aquells frets,
 de no portar mitjons,
 y qu' aquí á Espanya tots 'ls bons minyons
 aném ab calsetets.

Dígalshi que ab l' inglés no s' emboliquin
 ni li gaste cap broma,
 qu' es fácil que 'ls inglesos 'ls hi espliquin
 un qüento diferent dels de Mahoma.

Per últim, recomanas
 á tota aquesta colla de mussols,
 que per Alah no toquin mes campanas
 buscant als espanyols.

Perque la nostra Espanya
 pot veure's pel govern abandonada,
 fins pobre y desmembrada
 pels qu' en sa terra semblan la sisanya

Mes si algú s' atreveix á ferli agravis
 que pugan deshonrarla,
 com bona filla corre á defensarla
 la heroica descendencia d' aquells ávis
 que un jorn varen salvarla.

Y tu, mora *salau*, no 't deixis veure
 gayre entre aquets ximplicis
 carregats de miseria y de mals vicis;
 y si acás 'm vols creure,
 aprofita 'ls consells, bella Zulima,
 que per condescendencia
 avuy t' ha dat un jove que t' estima
 per mes que sigas de la descendencia
 de la rassa mes lletja y mes cotxina
 que hi ha sota aquest sol que 'ns il·lumina.

OCLIME OILL.

A mon amích verdadé lo poeta Joan Tarré

SONET

Ser casat ¡válgam Deu! aixó m' espa-
 encara menos mal si tingués re-
 allavores un home s' alime-
 y no te, lo qu' es diu, gens de carpa-

Sens pena ni alegría sempre ca-
 ja ho crech, tenint la panxa ben conte-
 no es llavores la dona qui alime-
 es la plata, metall que molt enca-

La meva imaginació n' es bastant to-
 ;Per qué y per quin sentit jo gasto ti-
 si al últim lo lector dirá:—¿Qué 'm co-

Vuy enlestí un sonet que tinga 'l co-
 ja está... poden medirlo ab una ci-

NTA

SALVADOR BONAVÍA.

CUENTOS

L' any 1870 la cantanta *Gabrieli* va demaná á Catari-
 na de Rusia cinch mil ducats d' honoraris

—¡Com s' entén!.. va exclamá la emperatriz. Cap feld
 mariscal te un sou semblant.

—Veurá, donchs, va contestar la artista, contentis-
 fent cantar á un feld-mariscal.

Un á qui feya horror la mort deya l' altre día:

—Voldria aná á un país hont no s' hi morissin may,
 per acabarhi los meus días tranquilament.

CRÓNICA DE LA SETMANA

Los aficionats á las pinturas honestas poden darse la enhorabona.

Los simpátichs artistas de la Academia de Sant Lluch s'han llensat al carrer, com sol dirse, pera mostrar á n' aquesta generació pervertida que poden pintarse maravellas d' art sense necessitat de recorre á modelos descarats qu' ensenyan las vergonyas per un tant cada hora.

Pera sentir lo foch de la inspiració pera res se necessita tenir devant una dona nua de mórbidas formas y engrescadoras protuberancias, los verdaders artistas s' entussiasman del mateix modo devant d' un catre ó d' un idili amorós, per exemple, del qual siguin protagonistas, per exemple també, un rector roig y macis vestint ab tota decencia y una preciosa majordoneta de disset abrils honestament tapada, que rebi del capellá un ignocent petó al bell mitj de sas galtas de rosella.

Y la vritat es que 'ls pintors de Sant Lluch ó *lluquets* hí *lluca*n molt.

Els podran vanagloriarse sempre de interpretar millor la realitat de la vida qu' aquets pintorots desvergonyits que transportan á la tela una dona nua, qu' enfilada á un arbre ensenya á un homenet que hi ha sota una preciosa poma, ó altrás porqueriotas per l' estil, perque desde que Eva va oferir á Adan aquesta fruyta, no es cosa corrent que la ofereixen las donas, anant tan á la fresca.

Es dir, m' ho sembla.

En un número passat recomenava á pintors tan tocats y posats, pera que no poguessin avergonyirse may de las sevas obras, que pintessin no mes ulls al fondo de gibrelletas, regadoras, gabias de lloro, y algún qu' altre ex-voto, y si bé no m' han escoltat, he pogut notar en la exposició per ells portada á cap que havían buscat assumptos tan inofensius com los que acabo de mencionar.

Molts *lluquets* se ressentan, encare de la falta de costum, que no s' olvida aixís com aixís la vida alegre de taller; pero jo espero que si 's prenen la molestia de ressar lo rosari cada nit, en havent sopat, d' anar á confessar y combregar día per altre, y de formar part d' alguna purificadora romería, dintre poch temps 'ls artistas poch acostumats á aquesta classe de pintura mansa, se perfeccionarán de tal manera, que, 'ls seus quadros deixarán *frets* á tots los que se 'ls mirin, per mes que semblin pintats á *la llana*, per la forta olor de aquesta materia que d' ells se despendrá.

Jo, ab aixó de poguer pintar sense estudiar lo desnú, no hi creya, perque sempre havia sentit dir als que hi entenen, que, per pintar bé una figura vestida era imprescindible, trassar, encare que fos de cap, lo desnú de la mateixa; y ara tampoch hi crech.

No hi crech perque molts dels quadros exposats en lo Saló del carrer de Petritxol, no poden pintarse sense un perfecte coneixement del desnú, que 'ls respectius autors han lograt ab molts horas d' estudi.

Aquets artistas qu' han seguit estudi tan profitós, podran continuar pintant figuras vestidas que serán, sens dupte, celebradas, pero 'ls que vinguin detrás y tingan

de fer lo mateix sense cursar lo desnú, no podran lograrho per mes que s' estorssin.

Y si l' objecte únich de la Academia, es com s' ha dit, lo de pintar prescindint del esmentat estudi, resulta qu' aqueixa associació no es mes qu' una fomentadora d' artistas tan seráfichs com inexperts.

Que 'ls qu' ara la constituheixen pintarán sense necessitat d' estudiar lo desnú ho crech perfectament perque han passat ja molts horas estudiantlo, pero 'ls qu' no 's trobin en lo seu cas lo que farán tot lo mes, es pintarnos la cigo.ya.

Que un actor qu' hagi representat molts vegadas una obra teatral, diga 'l seu paper sense necessitar l' apuntador no 'ns estranya; lo estrany fora que desempeñés la seva part sense haverla estudiada.

Quedém, donchs, en que 'l ff de la Academia, si es l' apuntat, es pernicios, y si no ho es, no te rahó de ser la mateixa, perque cada un dels artistas associats podia pintar los quadros qu' ha portat á la exposició sense necessitat de associarse.

¿Diuhen que la Academia porta qua?

¿Que es obra de una ma *moralisadora*, que procura disfressar ab sos actes públichs, sa hipocressia refinada? Tot podria ser.

Pero si fos aixís, tan culpables com ell serían los que 'ls ajudan en la seva empresa, per la seva falta de sinceritat.

Parlant sobre la exposició de Sant Lluch, ahir me deya un company:

Aquets pintors nos venen ab molts *lluquets* y esca; pero ja qu' han portat los seus quadros al carrer de Barcelona en que hi ha mes natas, jo 'ls en daría tantas com n' hi trobés.

LLICENCIAT VIDRIERAS.

J U N M O R O T

SONET

Ulls negres com *betum*, cara morena,
barba roja, nas gros, boca esquifida,
alt com un monument, fatxa garrida!
Molta sanch, molt coratje, molta vena.
'L turbant de gayrell; plena, ben plena,
la pipa de tabaco, d' or guarnida;
de dalt á baix la capa, esblancaida,
com un manto reyal sobre l' esquena.
Lo xafarot penjant, las sabatillas
vermellas, y damunt la mitja lluna
llu'enta com la llum de cent cerillas...
Aquet es 'l retrato d' una *tuna*
que l' any passat anava disfressada,
per la rúa, movent *la gran tronada*.

J. TARRÉ Y R.

ACUDIT

S' presenta un criat á casa de un senyor molt mal gastador y calavera y aquest li diu:

—¿Ja tens qui 'm responga de tú?

—¿De mí? ah no, no... al revés, jo vuy que algú 'm responga dels salaris que vosté ha de pagarme.

A ZULIMA

CONSELLS ALS MOROS

Salut, bella Zulima:
 permet qu' aquesta carta avuy escrigui
 un jove que t' estima,
 per mes qu' are ja sigui
 deshonràs estimá á las donas moras;
 porque la gent senzilla
 's creu que totas sou de la pandilla
 d' aquells qu' á totas horas
 fan foch als espanyols que hi ha á Melilla.

Pero es una mentida.

Lo comparar un home ab una dona
 avuy no fa *guerrero*;
 una crítica aixís passa de mida;
 una conducta aixís ningú l' abona
 si no es un home vil ó un embustero.

Jo als moros no 'ls puch veure
 porque, vaja, ab franquesa, 'm treu de tino
 y hasta 'm costa de creure
 que no menjin monjetas ni tocino.

Fins hasta per sentarse,
 'ls moros, son camamas;
 jo no comprench per qué han d' acostumarse
 tenint sempre arronsadas las dos camas.

Tu, Zulima preciosa,
 qu' ets molt ben educada y molt atenta,
 podrás fer una cosa,
 ja que per pega n' ets algo parenta
 d' aquesta xusma lletja y asquerosa.

Tu 'ls hi pots da un consell
 y tréurels'hi la llana del clatell.

Dígalshi que no arronsin pas may més
 si 'm volen creure á mí,
 ni las camas ni res,
 puig tot lo que s' arronsa fa patí.

Dígalshi que Mahoma era un cotxino,
 un gran poca vergonya
 qu' á n'ells 'ls hi pintava la cigonya
 privantlos 'l tocino,
 mentrestant qu' ell, ja veus si era bandarria,
 tenia per gran ditxa
 poguerse atipar bé de botifarra.

Y fins 'ls hi pots dir, parlant en plata,
 que no vagin tan bruts, puig l' aygua clara
 aquí va molt barata,
 y 'ns agrada portar neta la cara.

'Ls dius que fa molt fástich
 lo traginar las *potas*
 sense espartenyas ó be sense botas
 y brutas com un cástich!

Fesloshi entendre que son molt calets
 quan arriba l' hivern, ab aquells frets,
 de no portar mitjons,
 y qu' aquí á Espanya tots 'ls bons minyons
 aném ab calsetets.

Dígalshi que ab l' inglés no s' emboliquin
 ni li gastin cap broma,
 qu' es fácil que 'ls inglesos 'ls hi expliquin
 un qüento diferent dels de Mahoma.

Per últim, recomanas
 á tota aquesta colla de mussols,
 que per Alah no toquin mes campanas
 buscant als espanyols.

Perque la nostra Espanya
 pot veure's pel govern abandonada,
 fins pobre y desmembrada
 pels qu' en sa terra sembran la sisanya

Mes si algú s' atreveix á ferli agravis
 que pugan deshonrarla,
 com bona filla corre á defensarla
 la heroica descendencia d' aquells ávis
 que un jorn varen salvarla.

Y tu, mora *salau*, no 't deixis veure
 gayre entre aquets ximplicis
 carregats de miseria y de mals vicis;
 y si acás 'm vols creure,
 aprofita 'ls consells, bella Zulima,
 que per condescendencia
 avuy t' ha dat un jove que t' estima
 per mes que sigas de la descendencia
 de la rassa mes lletja y mes cotxina
 que hi ha sota aquest sol que 'ns il·lumina.

OCLIME OILL.

A mon amich verdadé lo poeta Joan Tarré

SONET

Ser casat ¡válgam Deu! aixó m' espa-
 encara menos mal si tingués re-
 allavors un home s' alime-
 y no te, lo qu' es diu, gens de carpa-

Sens pena ni alegría sempre ca-
 ja ho crech, tenint la panxa ben conte-
 no es llavors la dona qui alime-
 es la plata, metall que molt enca-

La meva imaginació n' es bastant to-
 ;Per qué y per quin sentit jo gasto ti-
 si al últim lo lector dirá:—¿Qué 'm co-

Vuy enlestí un sonet que tinga 'l co-
 Ja está... poden medirlo ab una ci-

NTA

SALVADOR BONAVÍA.

CUENTOS

L' any 1870 la cantanta *Gabrieli* va demaná á Catari-
 na de Rusia cinch mil ducats d' honoraris

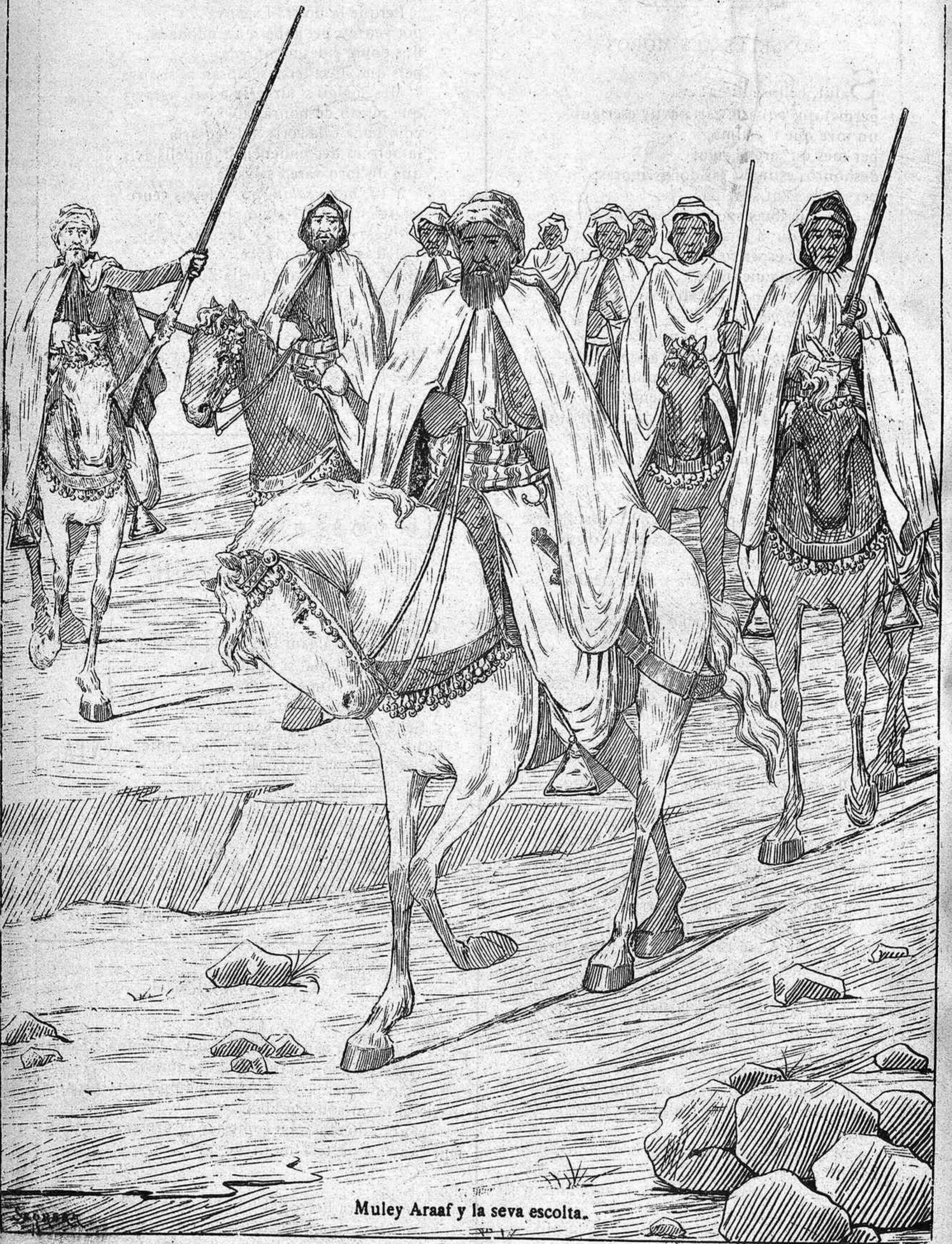
—¡Com s' entén!.. va exclamá la emperatriz. Cap feld
 mariscal te un sou semblant.

—Veurá, donchs, va contestar la artista, contentis-
 fent cantar á un feld-mariscal.

Un á qui feya horror la mort deya l' altre día:

—Voldria aná á un país hont no s' hi morissin may,
 per acabarhi los meus días tranquilament.

TEATRO DE LA GUERRA

Muley Araaf y la seva escolta.

TIPOS DE ACTUALITAT

Capità Ariza.

Presidari.

Costella

Baja.

Reservista.

ESTRELLAS

Anar per llana...

Era, si mal no recordo, per la vigilia de Tots-Sants del any passat.

L' Agneta, dona molt gelosa per cert, sempre 's creya que 'l seu home l' havia d' enganyar, encare que aquest no havia pensat may que hi hagués altre dona al mon que la seva *costella*.

L' Ramón, (aquest era 'l nom del marit de l' Agneta), home molt condescendent y de molta paciència, no podia sortir may á passeig sense donarne coneixement á l' Agneta, la que, dominada per los *celos*, no 'l deixava may ni un sol instant de petja. Si durant lo transcurs del passeig ell dirigia alguna paraula, ó encare que no fos mes qu' algún petit saludo á alguna de sas companyas de l' infancia, ja podia contar que al arribar á casa se li esperava una sarsuela que ni *alló* del *Bocaccio*, puig los gemechs, plors y exclamacions eran l' entrant y 'ls postres que sa muller li donava per sopar.

Aixís fou, en efecte.

Un día, y quan menos ella ho esperava, rebé una carta anónima en la que li manifestavan la infidelitat del seu Ramón dihentli que s' entenía ab un' altra *Eva*, jove, guapa y casada de nou. Calculin vostés ab quina rabia va devorar aquelles ratllas que li mostravan ben clar lo que hasta allavors no havia sigut mes que un dupte per ella; pero aquesta vegada, á fi de que arribés un día en qué pogués trovar á ne 'l seu marit *infraganti*, va saber guardarse callada y no va mostrar la mes petita prova de indignació contra del seu pobre é ignoscent marit.

Arriba, per fi, lo día que ja he citat al comensar.

Serían las quatre de la tarde quan la senyora Agneta rebé un' altra carta escrita de la mateixa que la anterior y qu' estava concebuda en los termes següents :

"Estimada senyora: Per un be que vull á vosté, á la meva filla y á ne 'l seu marit, suplico encarescudament á vosté passi avuy, á las deu de la nit, al carrer de A., n.º 36. pis 2.ºn, 1.ª porta, allá hont podrá convencers de la infidelitat del seu marit.

"Jo, per la meva part, he avisat á ma filla variaes vegadas, pero de cap modo puch ferla desistir d' aqueixas *malas ideas*; y temo que al descubrir lo seu marit la *trama*, farà una desgracia que, ni vosté ni jo, hem de permetre que arribi á cap.

"La esperaré á l' escaleta la mateixa que ab tant sentiment li escriu y es

M. Picamort."

No poden pensar mos lectors, del modo que s' encengué la cólera d' aquella dona, al terminar la lectura d' aquella carta qu' ella creya ser tot una pura vritat. Sos ulls, li sortían de las órbitas, xispejants com vivas centellas; la cara se li torná amoratada á copia de la sang que se li pujá 'l cap, y de sa boca, no sortían mes que paraulas impuras, que ma ploma 's donaría vergonya de trassar.

Después d' aquell rato de desespero, en que per ella,

las horas eran segles que may acabavan de passar arribá l' hora que li indicava la carta que havia rebut.

Cegada, sortí de casa seva, después d' atravesar varis carrers y carreróns molt oscurs, arribá á la casa que la citada carta li senyalava. No havia pujat encaire la meytat de l' escala, quan en vers de la dona qu' ella 's creya trovar, trová á dos homes com dos gegants, qu' se li varen tirá á sobre sens' donarli temps de dir *Jesús*, al mateix temps que l' anavan escorcollant, robant' li tot lo que portava, inclús lo portamonedas á na 'l que hi tenia algunas monedas de plata, y encare per mes mofa li van dir: "Si lo teu marit es tan fidel com has sigut tú, per compareixe á la cita, ja pots dir que tens lo *modelo dels marits*."

Aquestas foren las paraulas que van dirli los lladregots, mentres se las esguinyavan escalas avall.

* *

Al arribar l' Agneta á casa seva, trová ja á na 'l seu marit que la estava esperant estranyant de trovarla fora de casa á n' aquelles horas de nit; pero l' Agneta, refeta del susto, li explicá la cosa tal com havia anat, (lo cual no deixá de causar molta gracia á na 'l pobre Ramón) y aquell mateix día, feu lo propósit de no creure may mes rés de lo que li diguessin respecte á la conducta del seu marit; puig per la primera vegada li havia costat un poquet massa car.

En quan á en Ramonet, aprofitant las amplias llibertats que li ha concedit la seva dona, sempre surt al passeig tot sol, y vá també tot sovint, á corre la *tuna*, sense que ningú 'l molesti per rés.

BERNABÉ LLORENS.

SONET

A MON AMICH P. PÉREZ VALLE

Després de mil tragerias qu' han passat sens veuret ni per sombra, bon amich, m' extranya en gran manera, á se t' ho dich, que 't trobi, com te trobo, enamorat.

Tú dius que la María t' ha engrescat, donchs ja qu' ets tan *sensible* no m' en rich! procura que resulti ben bonich l' idili que d' amor has comensat.

Mes tambe tinch de dirte jo, amich Pau, que desde que festejas veus visions. Tu sigas, si vols serho, son esclau; pro no m' espliquis mes tas il-lusions, perque desde que ho fas... ¡si soch babau! d' enamorar-me 'm venen... *intencions*.

F. AROLAS BALAGUER.

ACUDIT

Un senyor va dir al seu criat:

—Pep, posam lo rellotje ab lo cronómetro de la Rambla que demá me n' haig d' aná ab lo tren.

L' endemá lo senyó demana lo rellotje á n' en Pep.

—Oh... com que 'm va dir que lo posés ab lo cronómetro de la Rambla, vaig aná y lo vaig deixá á l' acera tan aprop del cronómetro com vaig pogué.

AUDACES FORTUNA JUVAT

Y es ben cert... escritors de fama relativa coneixen jo, que sense haver passat gayre mes amunt de *palots y ganxos*, avuy tallan lo bacallà com vulgarment 's diu, tant sols per aquesta condició qu' encarna l' epígrafe d' aquest article; s' han procurat fer escoltar d' una colla d' encara mes ignorants qu' ells, han embrutat paper que, mentres los uns se l' han fregat per allí hont jo sé, altres han prés lo llautó per or, y mira .. jo 'n coneix qu' han arribat á regidors y tot, y los seus articles que son y han sigut una ofensa al sentit comú, y á la gramática castellana, s' han vist insertats en publicacions serias per consideracions del director y mansuetut (asinus) del propietari.

Actors y actrius que declaman d' una manera fustellable, tipos d' aquells que tan superiorment describia 'n Figaro allà per l' any trenta, figuran avuy perque ab un atreviment sens limits, cridan fort, gesticulan, y com los més creuben que qui crida te rahó, han escalat llocs dels que 'ls haurian de treurer á puntadas de peu.

'N Martinet era un noy pobre, gandul per excelencia, pero va tenir la osadia de aná á casa d' un sastre dant-se infulas de capitalista, conseguint se li fiés un traje ab lo qual va presentarse ó ferse presentar á casa un rich fabricant que tenia una preciosa filla. Los pares varen veurer un jove distingit que no feya rés en tot lo día. senyal de que tenia renda, y quan varen convencers de qui era, ja s' havia guanyat lo cor de la pubilla que va presentar lo sigüent dilema als seus papás: *O 'n Martinet, ó una empolla de sulfumant...* los pobres papás de la Colometa que l' estimavan ab deliri, van optar per lo primer, y 'n Martinet avuy es un dels richs fabricants de Barcelona, tot degut á aquesta osadia qu' ha fet célebre lo citat refrá.

En cambi, hi ha un home de talent, pero modest y poch amich d' exhibirse... donchs mes li valdria no haver nascut perque may sera rés.

Fins en questións amorosas 's trova la vritat de la alocució.

Las donas, sense excepció, retxassan al tipo comedit que no vol passar de certs limits, preferint al calavera osat y sense fré.

Fins la societat en massa pateix del propi mal... y per no quedá enderrera, hasta la providencia s' fa cómplice d' aquest vici; la frasse ho diu ben clar: *audaces fortuna juvat*.

Digali fortuna, digali providencia.

La mateixa guerra dona exemples de la rahó del aforisme.

Pobre del soldat qu' abans d' entrá en foch se li fica en lo cap qu' ha de tocarlo una bala, perque ja la te segura.

En cambi, aquell tabalot que s' hi tira de boig sense pensá 'l perill que corra, aquell 's fa generalment invulnerable.

Lo qui te lo valor d' arrostrar la mort, y encara mes, lo qui la desitja, ja pot estar segur que viurá mes que Matusalem, pero aixó sí, que no cambihi las inclinacions desitjant viurer, perque ja te la seca, la cual, ja siga ab figura de tifus, afecció de cor, ó varíola, se l' emporta al camp de la quietut sens darli temps de fer lo testament.

Jo aquesta gracia l' he tinguda, francament; sempre m' ha agradat tant lo morí com lo viurer, y per xó es que ab l' edat que tinch, que no es poca, he vist petar companys, parents y amichs qu' han passat devant meu, tal vegada apesrats per tenir que portarme la devantera.

Aquells que no van tenir lo valor de despreciar la mort, varen morir; jo que ni gracia n' he sento, perque al fi y al cap de vall crech que la mort es lo descans de la vida, 'm quedaré per llavó, sino, ja ho veuran.

SERRALLONGA.

LO BILLAR

Paraulas que sentiréu
si aprop d' un billar s' estéu.

SONET

Tiréu aquest doblé y la ficada.

¡Recristo, 'ns ha tocar! ¡Quin passabola!

¿Y si hi tirém no mes que la d' ells sola?

¡Calla que 'ls hem: *tapat*; ja hem fet jugada!

¿No ho veyeu que la d' ells está arrambada?

Ara aquest setmesó no toca bola.

¡Malvinatje 'l *retruch!* ¡fes carambola!

Ja 'n tenim vint y un. ¡Quina *esbotxada!*

¡Alsa 'l *bólit*, xambó! Sou molt *pastera*.

¿Y aixó fareu tirar faltant un tanto?

Jo tiraría *palos pel darrera*...

Vaja, depressa, noys, quartos al canto.

—Te mes sort aquest home que cap dida.

¡Quina mesa han guanyat, sembla mentida!

PELMA.

¿Què 'ls hi sembla?

SONET

Front de veíl, nas ratat, morrocotuda,
orellas d' elefant, closca pelada,
d' un' óliva l' estil de la mirada,
y com si aixó fos poch, es tartamuda.

Mes negra qu' un carbó, com os, peluda;
sa galta es Montserrat de tant grabada,
dins sa boca hi cabria, ben posada,
l' iglesia de la verje de l' Ajuda.

Dos rems d' una barqueta son sos brassos,
no hi ha res tant groixut com sa cintura,
se sembla á n' al camell, puig sa sos passos;
y al mirar jo, alebat, tanta hermosura!
ferla meva lo cap ara 'm proposa,
y dintre de poch temps será ma esposa.

FRANCESCO TORRESSI.

Acudits

—¿Es pot veurer al escribá?

—Esperis un minut qu' está fent una minuta.

L' acte mes impolitich es parlar de política devant de senyoras.

FLEON 93

La Kábila de Denisicar, partidaria de la Guerra atacant á la de Mazuza que vol la pau.

NOVETATS

Per descuit involuntari deixarem en la nostra passada revista de consignar lo excelent éxit que lo sainete *Un cel obert* ha lograt, tan per sos innumerables xistes com per lo perfecte desempenyo que li han donat las senyores Sala, Fontova y Caparó, desempenyant los tres *serafins* d' ayguera aixís com també los senyors Colomer, Daroqui y Fernández.

Fins ahir no s' estrená lo melodrama del Sr. Castillo *El testamento perdido*, de cual obra ne tenim molt bonas noticias.

TIVOLI

Definitivament avuy s' estrena l' espectacle dels senyors Castillo y Cotó, ab decorat de Carreras *El viaje imprevisto*.

La setmana entrant ne parlarém degudament, puig segons noticias, sa presentació será altre mostra de lo rumbosa que es la empresa de aquest teatro.

ROMEA

Segueixen los ensajos de *Las claus de Girona* y *A casa l' arcaldé*.

La funció de diumenge á la tarde sigué condecorada ab lo quadro de *quedan etc.* A la nit hi hagué també una gran entrada.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

La Camorra estrenada dissapte passat, posseheix en sa primera meytat ó sia en la exposició, una serie de escenas sumament interessants y dramáticas, carregadas de incidents, pero que al entrar al desenllás se precipita sense justificació acabant per ser un drama de escorxadore que lo mateix Piquet en sos primitius temps s' hauria horroritzat d' haverlo escrit.

Lo públich, entenem, los *morenos*, aplaudiren hasta ab frenesi, aquella exterminació de la partida *La Camorra* ocorreguda casi per eizart (ó conveniencia de la imaginació dels autors) ab una erupció del Vesubi, en qual catástrofe queda per complert esterminada la rassa camorrista y triufants (¡quina casualitat!) tota la gent honrada que no'n formava part.

En la execució s' hi distingiren las Sras. Mena y Llorente y Srs. Parreño y Serraclara.

L' aparato escénich, digne de la catástrofe final.

Nota bene.—Los autors, entre mitx de las *salvas* del final y la erupció volcánica, foren cridats en escena presentant-se la mancomunitat Rovira y Serra y Ayné Rabell.

Lo juguèt lirich (diguemli juguèt, per dir algo) *La conquista del papà* del Sr. Figuerola Aldrofeu, resulta molt digne del autor de *Temps perdut*, *La sombra d' un vestit*, *De cero á cero va cero*, y de altres bellesas literarias. La música que la adorna, ab dir que es de un reputat mestre, (frasse textual que diu lo cartell) pero que no s' han atrevit á estampar son nom, queda fet son millor elogi.

Poeta y músich, en temps á venir serán los predilectes de Talía y Santa Cecilia.

En lo desempenyo hi feren tot lo possible pera salvar lo barco de las rocas, la Srta. Llorente y lo Sr. Oliva.

Se prepara *Teodora* y *La pescadora de Arenys* presentada ab bastant dispendi per la Empresa.

EDEN-CONCERT

Reformada casi per complert la *troupe* francesa ab *barbianas pirenaicas* fa que hi passin ab verdadera satisfacció totas las nits, la numerosa concurrencia que hi asisteix.

Entre los artistas que lo públich hi prodiga mes sas simpatías, son los tan celebrats jermans *Dante* verdaders especialistas en son género.

ACUDITS

Una noya deya al seu nuvi:

—Voldria ser lo teu rellotxe.

—¿Per qué?

—Per estar continuament sobre 'l teu cor.

—¡Ay filla que 'n vas de errada! ahont estarías continuament fora á la caixa de préstamos.

—¿Qu' es un destista?

—Un mestre que menja ab las dents del altres.

Lo matrimoni es á l' amor lo que l' vent al foch: quan no l' encen l' apaga.

¡ ILUSIONS !

Voldria, com l' aureneta, travessar l' espay volant. Voldria, d' un salt, anarmen cap ahont lo pensament va. Voldria tenir la diuxa de corre molt mes que 'l llamp per deixar la sogra y dona que 'm volen matá á pesars.

J. ESCACHS VIVED.

Repichs

També sortirán aviat pera Melilla los ressagats dels cosos d' aquest districte que 's troban allí; á mes, material de guerra, dos carros cataláns y provisions.

Lo que no eixirán d' aquí serán las 50,000 mantas.

Aquestas eixirán d' Inglaterra.

Are, 'ls quartos pera pagarlas, pot ser sí.

¿Oy, senyor Moret?

Ha mort don Melcior Gassull, un dels cencejals mellors mes energichs que ha tingut Barcelona.

Sempre en lo mon s' en va lo bo y queda la plepa.

¡Alabat siga Corpus!

LA GUERRA A CASA

—(Cóm me mira aquest guerrero...)
—(¡Rediós!... por qué no tocarán paso de ataque...!

Al Bajá

Vingui aquí; parlém á pams:
 ¿qué pensan fer, donchs, vostés?
 ¿Cóm es que no mohuen res
 d' ensá que hi ha 'n Martí Camps?

Després de tanta molestia
 y gastos de rals y sanch
 ara 'ns deixan punt en blanch...
 ¡Nó digui! que aixó es molt bestia.

Després de combats fatals
 é inútils per cada banda
 ¿quedá aixís?... *Manda quien manda*
 pro, nosaltres... ¡qué animals!

Vosté 'ns assegura y jura
 que 'ns deixarà fer lo *fort*...
 Are cregui que m' ha mort,
 ¿y á vosté qui li assegura?

'M sembla aquesta vegada
 que fet y fet, ben mirat,
 vostés s' han ben passejat
 l' exercit. ¡Mala negada!

'Ns han trasportat com bens,
 'ns han fet, mil cops, llengotas,
 fan paperinas ab *notas*,
 duhen 'ls *cajsotets* plens
 de confits del *Venadito*,
 y sentnos molt poch favor
 fins are, de nostre honor
 no se 'ls en donava un pito.

Avuy que las dents reganya
 l' Espanya, ja no es *gallina*;
 per por de rebre tunyina
 are es *farruca* l' Espanya.

Alá li tinga en retret,
 senyor bajá, alguna volta;
 procedint tant sense solta
 sembla que juguem á fet.

'Ls hem dat mossa importancia
 no tenintne gens, opino;
 se 'ns ha tornat del tocino
 la cansalada ben rancia.

¿Qué vol dir *notas*?... Pallissas.
 ¿Cóm s' entén *treguas*? Catxetas.
 Res de *balas*... ¡Bayonetas!
 Guerrillas de mort... ¡y *Arissas*!

Aixís hauria d' anar
 porque hauria d' aná aixís,
 y 'ls *Muleys*, *Sidis* y *Alis*
 á fer *tinyetas*, bajá.

PEPET DEL CARRIL.

EPIGRAMAS

No hi ha—deya don Esteve—
 cap dona en tot Barcelona
 tan neta, franca y tan bona
 noya, com la criada meva.
 —Vosté—respongué 'n Sabé
 S' equivoca tal vegada;
 puig vosté no l' haurá criada
 haurá sigut sa mullé.

EUGENIO MONTRA.

per a felicitacions de totes classes
 propis per a DEPENDENTS DE CAFÉS,
 FONDAS, PERRUQUERIAS, FORNERS,
 LAMPISTAS, CARBONERS, ESCOM-

CROMOS

per a felicitacions de totes
 classes, ab vistas dels mi-
 llors monuments, edifi-
 cis, copias dels més re-
 nombrats quadros, etc.

FOTOTIPIAS

BRIAYRES, SERENOS, VIGILANTS, etc.

 COMPLETENCIA

PEREUS
 SENSCOMPTENY
 VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

 PEREUS

LITOGRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY * S. RAMÓN, 5

¡GANA!

Pageseta, pageseta,
 la dels ulls de blau de cel
 la mes maca y boniqueta,
 la que jo estimo ab anhel,
 la que te rossos cabells
 y 'l rostre torrat pel sol,
 los llabis com dos clavells,
 la qu' es ma ditxa y consol:
 molt mes que 'l pomet de rosas
 qu' ahir me vas regalá
 m' haguera estimat, hermosa...
 un bon plat de bacallá.

EUGENIO MONTRA

¡PER EI!

Gracias, gracias, Deu del cel;
 per fi, mos prechs escoltant,
 haveu tret del meu devant
 á qui 'm feya veurer fell!

Lo que jo tant anhelava,
 lo que tant apeteixia,
 lo que quasi cada día
 ab fervor vos demanava,
 complascent m' heu concedit
 omplintme de gran ventura;
 rebeu la expressió mes pura
 que brota de lo meu pit.

De la vora me 'n heu tret
 aquell ser irresistible
 que fins la vida aburrible
 puch dir que m' havia fet.

Ja no tindré al meu costat
 qui, si un cop vaig á passeig,
 'm vingui á donar mareig
 preguntant:—¿Ahont has anat?

Ja s' ha acabat tot alló
 de brut, bagarro, indecent
 y altres noms que diariament
 sufría ab resignació.

Una existencia tranquila
 per fi podré disfrutar,
 y conseguire olvidar
 lo passat, que m' horripila.

Per lo tant, Deu poderós,
 las gracias vos repeteixo
 y de cor vos beneheixo,
 puig me torneu lo repós.

Aixó, ple de goig lo cor,
 deya un jove molt content
 porque repentinement
 sa sogra s' havia mort.

V. PADRÓS VIDAL.

En un de nostres últims números varem publicar per equivocació com a original de Amadeo Punsoda, una poesia titulada *Morisca*, quin verdader pare es lo nostre col·laborador que 's firma no mes Amadeo.

Constin aquestes ratllas pera satisfacció dels dos Amadeos perjudicats.

Si es veritat que s' ha alterat l' aplanament del fort de marras, ja no m' extranya que 'ls morets fassin muxoni. Pot ser callan perque han lograt lo que volian...
¡Ay la mare!
Callém que miran.

S' anuncia un certámen de *comedias* que serán posadas en escena en lo Teatro Gran-via.
¡Tan escassos n' están d' obras en aquell Teatro qu' han d' acudir á n' aquets recursos?
¡Si que la ballan magre, pobra gent!

A la quenta ja no 's pintan las decoracions destinadas al drama *Jesús* de 'n Guimerá, en rahó de las circunstancias. Una rifeta per la Empresa del Teatro de Novedats. Ella si que s' anava a posar al mitx dels quartos. Ja cal que porti un petardo de cera a la Bonanova.

A Madrit fugia una encopetada dama ab un noy rós, pero sembla que a mitx camí va sortirloshi lo marit de la *Ana Bolena* y després de darli un juli de garrotadas al seductor, ya endursen a la esposa infiel a casa en hont devia tenir lloch la última escena de la *pessa*.
Aquesta vegada no ha sigut alló de *cornudo* y apaleado.

Ara que tenim las forsas a Melilla, 'ns trovém sense enemichs a qui combatre.
Val mes aixís, y que los pobres reservistas pugan tornar aviat a casa.
Que molts d' ells bona falta hi fan.

Un suelto del *Noticiero* posa a las estrellas l' almanaque de la *Barcelona Cómica*.
¿Veu? ara ho fa bé; 's pot fer lo favor de la propaganda; servir al amich y ningú hi te rés qué dir.
Ara, al menos, per enlayrarne un no 's rebaixa a l' altre; y no com van fer ab lo difunt *Pluma y Lápiz* que al cel siga, mort y reventat tot y sent *tan bo* segons lo diari de la nit.

A Melilla toca un general per cada mil homes. Aixó es lo que deu haver espantat als moros.
D' altre manera no s' explica la actitud pacífica dels *farrucos*.
A haverho sapigut abans, ja fora tot acabat.
Enviarhi los generals no més.

A *Frajana* va haverhi un' altra fira.
¿Pero no ha sigut ja mil cops arrasada?
O es que de *Frajanas* n' hi ha un planté prop del Camp de Melilla.
Lo que hi deu haver pel Camp de Melilla son moltas gotllas.
Y grossas.

Un d' aquets días se embarcarán pera Melilla los 100 matxos ó mulas demanadas al arribar a aquell punt d' Africa en Martínez Campos.
Be, ara podrán servir pera tragar terra pera la construcció del fort.
Que haya 100 mulos más, ¡qué importa al mundo!

Desaparascut, afortunadament, casi per complert lo pánich motivat per la tristment famosa bomba del Liceo, nostres teatros tornan a presentá relativament la animació de sempre.
Fem menció especial del teatro de Novedats, que diumenge a la tarde vá estar d' enhorabona, fins a despatxar casi totas las localitats; lo *galliner*, a vessar.
La Empresa, que ho entén, correspón al favor del públich procurant donar als espectacles tota la varietat possible. Per sa part, la companyia, que conta elements valiosos, s' esmera cada día mes en ferse digna de tot aplauso.
Tóquinla senyor Mir y senyors Simó y Borrás.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Melilla, 6.—8 matí.—Morito no mover, morito no esta farruco (por ahora.)

A BI-BELL.

Melilla, 6.—10 id.—Haber mucha gente para moro mover.
Morito esperar sentado.

A-NEU-FENT.

Madrid, 6.—11.—Dintre tres ó quatre días don Práxedes ja podrá aná a palacio en cotxe y pujantlo a pes de brassos a la royal cumbra.

MONGETAS.

Madrid, 5.—12 matí.—S' ha buscat per tot y no queda cap més general per enviá a Melilla; si s' en trova cap mes s' enviará a doble petita velocitat.

MONGETAS.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

◆ PREUS DE SUSCRIPCIÓ: ◆

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	6'10 »
» atrassat.	0'20 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse a la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramon, número 5.—LITOGRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY.

UN PREDESTINAT

—Pobre de mi desgracjat
que l'orella m' han tallat!

COLEGIO UNIVERSAL

DE 1.ª Y 2.ª ENSEÑANZA

Incorporado al Instituto de esta Provincia

—Calle Ancha, 59—BARCELONA—
(Edificio «Niu Guerret»)

Primero en España en donde se enseñan todos los
IDIOMAS EUROPEOS

Preparación para la carrera de INTÉRPRETES.

COMERCIO

Correspondencia comercial, Cálculo mercantil y Teneduría
de libros—Clases de Teneduría é Idiomas de 8 á 10 noche.
Se admiten pensionistas, medio pensionistas, recomendados y
externos.

OBRAS DRÁMATICAS

DE

RAMON BORDAS Y ESTRAGUES

*** Que en obsequi als favoreixedors de LA TOMASA ***
se concediran ab un 25 per 100 de rebaixa

Aplech de 10 obras distintas de 20 rs. á 15 rs.

Ateos y creyents (drama). . de 4 rs. á 3 rs.

Lo mohiment continuo (comedia 4 rs. é 3 rs.

De venta en la administració

5, SAN RAMÓN, 5.—BARCELONA

LA MPISTERIA

de

JOAN MESTRES Y TAPIES

Construcció y colocació de aparatos per
gas, electricitat, oli, petroli, y espelma.

Rambla del Centro, 35. BARCELONA

FÁBRICA DE DULCES

DE

FRANCISCO GERDÁ

— CALLE ELISABETS, 3, BIS —

BARCELONA

Gran surtido de Grajeas de todas clases, Almendras,
Anises, Confitas, Confituras secas y con Almibar,
Pasta de Membrillo, Gelatinas.

Todos dichos géneros á precios muy ventajosos.

CALLE ELISABETS, 3, BIS